

indførte i Henhold til Sparekommissionens Forslag om en ændret Form for Finansloven. Forinden jeg gaar over hertil, vilde jeg dog gerne tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om Postvæsenets Overskud. Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) pegede paa, hvilket stort Overskud Postvæsenet gav, idet han udregnede det til en 23 pCt. af den i Postvæsenet staaende Kapital. Heroverfor gjorde den højtærede Indenrigsminister opmærksom paa, at det Kapitaludtryk, der var benyttet af det ærede Medlem, ikke var ganske rigtigt, idet han ikke havde medregnet Bygningernes Grundværdier. Vi kunne altsaa sætte Kapitalen op med de 2 Mill. Kr., hvorom der her er Tale; men alligevel bliver der dog tilbage en Forrentning af den i Postvæsenet staaende Kapital af en 17 til 18 pCt., hvilket selvfølgelig maa siges at være særdeles godt. Men naar jeg fremdrager dette Spørgsmaal paa ny, er det, fordi dette ikke paa nogen Maade maa opfattes som et Udtryk for, hvordan Postvæsenets økonomiske Forhold i øvrigt ere. Man kan ikke, fordi Postvæsenet tjener 17 pCt., sige: Saa maa vi kunne sætte Taksterne ned, og heller ikke sige: Saa kunne vi væsentligt sætte Udgifterne op. Det er en ganske fejlagtig Synsmaade. I Virkeligheden er der noget temmelig nominelt i at bedømme et Foretagende af den Art ud fra dette, om det tjener saa og saa mange Procent, noget, som ogsaa hyppigt vil gælde i det økonomiske Liv udenfor Statens Omraade. Der er ved Postvæsenet i Forhold til de andre Trafikadministrationer det ejendommelige, at den Kapital, der virker i Postvæsenet, er temmelig lille, og den er navnlig meget lille i Forhold til den Indtægt, Postvæsenet virker med, saaledes at de virkelige Virkemidler ere de aarlige Indtægter. Indtægten i Postvæsenet er over dobbelt saa stor som Postvæsenets Driftskapital. I Telegrafvæsenet derimod er den Indtægt, der haves, kun $\frac{1}{4}$ af den Kapital, hvormed der virkes, og i Statsbanerne er den kun 17 pCt. af den i Virksomheden staaende Kapital. Det er da klart, at man ved Postvæsenet meget lettere end i de andre Trafikvirksomheder kommer op paa en Difference mellem Indtægt og Udgift — og denne Difference er Overskuddet —, som bliver stor i Forhold til den Kapital, der virker.

Hvor lidt det betyder, kan man navnlig klargøre sig ved et lille Regnestykke af følgende Art. Postvæsenets virkende Kapital er af helt anden Art end Jern-

banens, ogsaa i den Henseende, at det slet ikke vilde være nødvendigt for Postvæsenet at have en stor Del af sin Kapital, hvorimod Jernbanen maa have sine Baneveje, sine Vogne og sine Lokomotiver. Alt dette hører begrebsmæssigt med til Banens Drift; men Postvæsenet kunde meget godt undvære sine Bygninger, idet man lige saa godt kunde drive Postvæsenet fra lejede Lokaler som fra de Bygninger, det selv ejer. Tænke vi os nu, at vi solgte de Bygninger, som have en Værdi af $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og i Stedet for beregnede en Udgift af 10 pCt. af dette Beløb, idet man vel nok kunde faa lejet Lokaler for dette Beløb, saa vilde der ske følgende — idet jeg gør opmærksom paa, at Afskrivningen paa Bygningerne, 45,000 Kr., da faldt bort, men samtidig faldt ogsaa Indtægten af Bygningerne, et omtrentlig saa stort Beløb, bort, saa at det vilde gaa lige op —: vi vilde faa en Lejeudgift af 650,000 Kr., saaledes at Postvæsenets Overskud vilde gaa ned til 833,000 Kr., men samtidig vilde Kapitalen falde til $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og derved vilde Overskuddet blive 55 pCt. Men det vilde aldeles ikke betyde, at Postvæsenets Stilling i økonomisk Henseende var en anden end i Øjeblikket. Dette tror jeg maa betragtes som et virkeligt Udtryk for, at man ikke skal lade sig forlede af de 17 pCt. Overskud, som Regnskabet udviser, saaledes som det nu er, til deraf at slutte, at man vilde kunne foretage væsentlige Forandringer i Postvæsenets Indtægts- eller Udgiftsøkonomi. Her maa tages Hensyn til noget andet. Postvæsenet bruger aarlig 92 pCt. af sine Indtægter for at gennemføre sin Drift. Det er dette Forhold, man skal være opmærksom paa. Det er det, det kommer an paa, naar der er Tale om vore Trafikinstitutioners Forrentning. Hvad det kommer an paa, er, hvor meget de ere i Stand til at holde paa af deres Indtægter. Statsbanerne bruge f. Eks. 93 pCt. af deres Indtægter, Telegrafvæsenet ikke mindre end 97,3 pCt. af sine. Det er netop et Forhold, der er karakteristisk for Danmark. Jeg har haft Lejlighed til at se en summarisk Opgørelse for Jernbanerne i England og Amerika. Det saas deraf, at i England havde Banerne i 1908 kun brugt 63,7 pCt. af deres Indtægter, i Amerika i samme Aar kun 72,8 pCt. Ad den Vej faar man altsaa der et Overskud, som gør dem det muligt at drive Banerne saaledes, at de trods de uhyre Anlægsomkostninger alligevel forrente sig. Muligheden for at skabe denne store Nettoindtægt er jo dels et Udtryk for